

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-403-0-4>

**THE INFLUENCE OF POPULAR
SOCIO-PSYCHOLOGICAL VIEWS ON THE DIRECTIONS
OF SCIENTIFIC AND TECHNICAL DEVELOPMENT**

**ВПЛИВ ПОПУЛЯРНИХ
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ПОГЛЯДІВ НА НАПРЯМКИ
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО РОЗВИТКУ**

Chaika G. V.

*PhD in Psychological Sciences,
Senior Researcher at the Laboratory
of Personality Psychology
H.S. Kostyuk Institute of Psychology
of the National Academy of Educational
Sciences of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

Чайка Г. В.

*кандидат психологічних наук
старший науковий співробітник
Лабораторії психології особистості
Інститут психології
імені Г.С. Костюка
Національної академії педагогічних
наук України
м. Київ, Україна*

Вступ. Науково-технічний розвиток завжди опирався на поточні потреби суспільства; наукові досягнення мають на меті відповідати на проблеми людства або якоїсь його частини. Проте, це видиться якось на кшталт: науковець, інженер або група науковців разом із інженерами свідомо бачить проблему і свідомо ставить завдання її вирішити.

Мета цих тез – спробувати віднайти не на стільки очевидні, більш приховані потоки людської думки, що спрямовують науковців.

Виклад основного матеріалу. Повернемося подумки до 60-х років минулого сторіччя. Це час, коли більшість людей розділяло ідеї епохи модерну, навіть якщо вони не знали цього слова, а саме: оптимістична віра у безперервний технологічний прогрес, віра у людину як творця історії, довіра до держави та її інститутів, почуття єдності з громадянами своєї країни або з певними масовими соціальними рухами. Так Cotgrove S. [1] писав: «Основою формулювання наших уявлень про майбутнє є технологічний детермінізм. Індустріальна революція є поняттям, яке припускає, що технологія є джерелом руху сучасних соціальних систем». Таким поглядам відповідали і тогочасні науково-технічні перетворення, які потребували об'єднання великої кількості людей для досягнення результатів: будівництво заводів, на яких працюють тисячі людей, гігантських електростанцій, міст-мільйонників. У майбутньому у видилися ще більш грандіозні проекти:

колонізація Марса, вихід у космос і навіть за межі сонячної системи; створення надпотужних суперкомп'ютерів, які розрахують одразу все, що потрібно для життя людства тощо.

70–80-ті роки минулого сторіччя характеризуються появою та поступовим поширенням ідей постмодерністської спрямованості. Поширюється скептицизм щодо прогресу, сумніви в його корисності та безповоротності, наростає недовіра до технологій.

Чи означає це кінець наукової думки? Відповідь однозначна: ні. А ось напрямки наукової думки змінюються радикально. Знання стає розпоро-шеним, створюється мережа знань, гіпермедіа та Інтернет. Виникає так зване «інформаційне суспільство». «Інформаційне суспільство», за Toffler A. [3], є гетерогенним, неоднорідним. Ця гетерогенність передбачає обмін інформацією на якісно новому рівні, який відрізняється від гомогенної інформації традиційного масового суспільства. Fourastié J. [2] вводить поняття «цивілізації послуг», в межах якої відбувається реабілітація релігійного і містичного досвіду і увага зосереджується на пост-економічних цінностях: цікава робота, дозвілля, хобі, духовне спілкування.

За постмодерну здобувають панівні позиції плюралізм думок у соціальній та культурній сферах та індивідуалізм, фокус на людині та якості її життя. Як це відбувається на науково-технічні думці? Ми втілили у життя глобальні науково-технічні мрії 60-х років, такі як колонізація Марсу, чи відкриття позаземних цивілізацій? Відповідь: ні. Науковий прорив відбувся зовсім в іншій площині. В результаті цього прориву кожен з нас працює через свій комп'ютер, не глобальний, а персональний. Кожен з нас шукає інформацію хоч і у глобальній мережі, проте налаштований таким чином, щоб надавати виокремлену інформацію кожній окремій людині. Кожен з нас дивиться хоч у маленький екран проте власного, індивідуального телефону, щоб віднайти там щось для власного індивідуального дозвілля. Навіть соціальні мережі, нібито створені для об'єднання людей, виявилися симулякром єднання людей, бо кожний знаходить свою групу за індивідуальними інтересами, і ця група може бути великою, проте не стійкою «рихлою», або навпаки дуже маленькою.

Висновок. В межах поглядів постмодерністської спрямованості, за поширення ідей індивідуалізму відбулося розкладання великих людських спільнот на окремих індивідів. І науково-технічні перетворення відповіли саме на цей запит суспільства, запропонувавши індивідуальні засоби роботи і дозвілля, забувши про всеосяжні проекти попередніх епох.

Література:

1. Cotgrove S. *Catastrophe of Cornucopia*. N.-Y., 1982. 102 p.
2. Fourastié J. *Lettre ouverte à quatre milliards d'hommes*. Paris, A. Michel, 1970, 167 p.
3. Toffler A. *Previews and Premises*. N.-Y., 1983. 230 p.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-403-0-5>

**PERSONAL MATURITY AND MENTAL HEALTH:
RESEARCH CONTEXT****ОСОБИСТІСНА ЗРІЛОСТЬ І ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я:
ДОСЛІДНИЦЬКИЙ КОНТЕКСТ****Yavorska-Vietrova I. V.**

*Ph.D. in Psychology, Senior Scientific Associate,
Senior Scientific Associate
of the Chamata Laboratory
of Psychology of Personality
G.S. Kostiuk Institute of Psychology
of the National Academy of Educational
Sciences of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

Яворська-Ветрова І. В.

*кандидат психологічних наук,
старший науковий співробітник,
старший науковий співробітник
лабораторії психології особистості
імені П.Р. Чамати
Інститут психології імені
Г.С. Костюка
Національної Академії педагогічних
наук України
м. Київ, Україна*

У екзистенційно кризових умовах нашого сьогодення проблематика вивчення різноманітних аспектів позитивного функціонування людини, зокрема, її цілісності, зрілості, психічного здоров'я, значущо актуалізується. Психічне здоров'я трактується як складова національної безпеки [8] і включає в себе цілісність особистості, її самореалізацію, життєві перспективи, самоприйняття, психологічну та соціальну адаптованість.

Сучасні підходи розглядають психічне здоров'я людини як «персональний безперервний континууму, котрий зреалізовує особистісні потенціали у стресових ситуаціях, сприяє ефективній трансформації себе, побудові конструктивної взаємодії з найближчим довкіллям, а відтак, спонукає до багатогранної життєактивності в особистісній, суспільній, соціально-економічній сферах» [1, с. 279]. Досліджуючи психічне здоров'я як стан динамічної рівноваги людини з оточуючим світом, науковці розкривають його аспекти сумірно